

**к.е.н., Жмайлова О.Г., Картава Ю.П.
Українська академія банківської справи НБУ, м.Суми**

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ГРОШОВИМИ КОШТАМИ ТА НАПРЯМКИ ЇХ УДОСКОНАЛЕННЯ

У бухгалтерському обліку одним із елементів господарських засобів є засоби у сфері обігу, складовою частиною яких є грошові кошти. Облік грошових коштів ведеться у кожному підприємстві, ефективне функціонування якого залежить від правильної організації їх обліку. Більшість операцій, що відбуваються у підприємстві, пов'язані з придбанням, виробництвом і продажем товарів та послуг і, у зв'язку з цим, оплатою та одержанням грошових коштів. Наявність грошових коштів у підприємстві впливає на його платоспроможність, конкурентоспроможність, а також ефективність діяльності та подальший розвиток.

Дослідженню питань обліку грошових коштів значну увагу в своїх працях приділили такі провідні вітчизняні вчені-науковці: Л. Береза, М. Т. Білуха, С. Ф. Голов, Г. Г. Кірейцев, М. В. Кужельний, Н. М. Малюга, Л. В. Нападовська, В. В. Сопко та інші. Однак, зміни у нормативно-законодавчій базі обумовлюють виникнення нових проблемних аспектів, що потребує подальшого вивчення та удосконалення.

Предметом бухгалтерського обліку грошових коштів є процеси документального оформлення руху коштів в касі підприємства та на рахунках у банку, господарські операції пов'язані з надходженням і видатками грошових коштів. Здійснення процедури відображення в бухгалтерському обліку і розкриття інформації про грошові кошти у фінансовій звітності регламентує Положення (стандарт) бухгалтерського обліку П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» та Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку (МСБО) 7 «Звіт про рух грошових коштів».

Відповідно до П(С)БО 4 «Звіт про рух грошових коштів» «грошові кошти – готівка, кошти на рахунках в банку та депозити до запитання» [1].

Цілком зрозуміло, що фінансова діяльність підприємства залежить від достовірності та оперативності обліку. Практика показує, що перед господарюючими суб'єктами постійно виникають деякі облікові проблеми стосовно руху та наявності грошових коштів. Це потребує побудови належної системи бухгалтерського обліку грошових коштів, яка передбачає правильність здійснення та відображення всіх етапів їх руху, починаючи з нормативно-правових вимог, заповнення первинних документів, узагальнення та систематизації інформації в регістрах і завершуючи складанням звітності[2].

Серед проблем обліку операцій з грошовими коштами є неповне та не своєчасне відображення грошових коштів у системі обліку, у результаті чого не можна чітко визначити реальний розмір коштів, оскільки вони не будуть повністю та своєчасно оприбутковані. Відсутність інформації про рух реальних грошових потоків дуже ускладнює, а практично, майже не дозволяє ефективно управляти капіталом. Така ситуація матиме наслідком неправильне відображення податкових стягнень і, ця помилка тягне за собою ряд інших, які можливо виявити лише під час інвентаризації.

Ще однією проблемою обліку операцій з грошовими коштами є ухилення від оподаткування шляхом використання не облікованих готівкових грошових коштів. Головною причиною цього є надто високий рівень оподаткування заробітної плати в порівнянні з низьким рівнем соціальних гарантій.

Організація контролю за процесом збереження та використання грошових коштів також визначена серед основних проблем обліку операцій з грошовими коштами. Відомо, що безперервний періодичний рух грошових коштів є основою ефективного функціонування сучасного підприємства. Для забезпечення оперативного контролю за рухом грошових коштів, ми пропонуємо здійснювати в організаціях розробку фінансових планів надходження і витрачання грошових коштів на наступний рік, де буде розрахунок планового доходу від основної діяльності та витрати коштів у

розрізі статей витрат. Також підприємствам на початку кожного місяця доцільно було б формувати звіт за попередній місяць про надходження і використання грошових коштів та порівнювати його з нормативними (плановими) показниками. Така система контролю, на наш погляд, є перспективною і вона значно вплине на підвищення ефективності усього процесу управління діяльністю підприємства. Важлива роль у вирішенні цього питання покладається на необхідність застосування конкретних прийомів управління грошовими коштами, джерелом якого є достовірне інформаційне, матеріально-технічне та організаційне забезпечення ведення обліку грошових коштів. При цьому, впровадження автоматизованого обліку грошових коштів забезпечить високу точність та правильність облікових даних; підвищення продуктивності праці працівників[3].

Таким чином, вище зазначені обставини вимагають подальшого дослідження особливостей обліку операцій з грошовими коштами і внесення, на цій основі, пропозицій по удосконаленню обліку. Суттєве практичне значення викладених питань дозволить виявити шляхи покращення фінансово-економічного стану підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 «Звіт про рух грошових коштів» : Затверджено наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. № 87. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Титаренко Я. Проблеми організації обліку грошових коштів та рекомендації щодо її удосконалення. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/4_SND_2012/Economics/7_100051.doc.htm
3. Гушу Д. Облік грошових коштів: проблеми та шляхи їх вирішення – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://conf-cv.at.ua/forum/83-811-1>